

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1658

VI. An possit homo velle, aut facere bonum aliquod sine gratia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38954

(iuxta S. Aug. lib. 3. de lib. arb. c. 18.) quod quis inuitus ignorat. Probat 2. ex eodem S. Aug. in Ps. 57. vbi dicit præceptum illud nostris cordibus ipsa veritatis manu inscriptum esse, *Quod tibi fieri non vis, alteri ne faceris.*

Tertia denique pars assertionis constat, tum ex humana mentis imbecillitate ac difficultate, quæ plerumque occurrit ad discernendum bonum à malo in multis casibus particularibus; tum ex contrarijs passionibus; quibus tanquam nubibus mens obscuratur; sæpe enim euenit, sentientem appetitum in obiectum sibi conueniens, licet aliunde à rectorationis ordine alienum, vehementi motu abripi; vnde sequitur, mentis languor & obnubilatio, exhaustis perfermitis æstum animæ viribus iuxta illud Sap. 9. *Cogitationes mortalium timida, & incerta prouidentia nostra, corpus enim, quod corrumpitur, aggrauat animam, & terrena inhabitatio deprimit sensum multa cogitantem.*

SECTIO VI.

An possit homo velle, aut facere bonum aliquod sine gratia.

Questio intelligenda est non de gratia habituali de qua sequenti sect. agetur; sed de actuali; an scilicet homo bonum aliquod opus sine illius auxilio velle aut facere possit Pro cuius resolutione

Dicendum 1. Neminem sine speciali diuina gratia auxilio posse velle, aut perficere bonum aliquod opus, quod ad salutem æternam consequendam conferat. Est de fide contra Pelagianos.

Probat 1. ex scriptura: 1. Cor. 15. *Gratiâ Dei sum id quod sum*: Ephel. 2. *Gratiâ estis saluati* Philipp. 1. *Qui cepit in vobis opus bonum, perficiet.* Plura alia scripturæ testimonia pro confirmatione illius veritatis videri possunt passim in libris S. Hier. ac S. Aug. contra præfatos hæreticos conscriptis.

Probat 2. ex Conc. Melcuit. Carthag. Araus. & ex Summis

Summis Pontificibus Innocentio, Zosimo, Coelestino, & Gelasio, quorum auctoritates fusè retulimus supra sect. 2. & præterea ex Conc. Trid. sess. 6. can. 1. 2. & 3. vbi anathema profertur in eum, qui dixerit, hominem posse sine Christi gratiâ iustè viuere, ac vitam æternam promereri.

Probatur 3. hac ratione, qua vtitur S. ¹ hom. 1. 2. q. 109. a. 5. quia actus perducentes ad finem, ipsi fini proportionati esse debent; atqui vita æterna est finis excedens naturæ humanæ proportionem: ergo ad eam perducentes ipsius naturæ proportionem excedere debent, præindeque solis illius viribus sine diuinæ gratiæ auxilio fieri nequeunt.

Dicendū 2. probabile esse, quòd homo per proprias arbitrij vires cū solo generali Dei concursu sine vllò gratiæ actualis auxilio, aliquod bonum opus morale (quod tamē nihil ad æternæ vitæ meritum conferat) perficere possit: probabilius tamen esse, quòd non possit, sed quòd ad perficiendum quodcunque opus, quòd sit ex omni parte moraliter bonum, tam ratione obiecti, quàm finis & circumstantiarum, aliquo diuinæ gratiæ auxilio indigeat.

Hæc assertio duas habet partes, in 1. dicimus probabile esse, quòd homo per proprias arbitrij vires possit aliquod opus bonum moraliter exercere, quia multi graues authores existimant, vt Magister sentent. in 2. dist. 26. c. vlt. S. Bonau. Scot. Durand. Caiet. Bellarm. Suar. Gamach, & alij plures; idque probant varijs tum authoritatibus, tum rationibus, quæ apud illos videri possunt.

In 2. verò assertionis parte dicimus probabilius esse, hominem in statu naturæ lapsæ nullum opus ex omni parte moraliter bonum posse reipsa efficere cum solo generali Dei concursu sine speciali aliquo gratiæ auxilio. Ita Greg. Arimin. Hisp. Capr. Pet. Sorus, & plures alij quos citat, & sequitur Vasq. disp. 190.

Probatur 1. ex scriptura: S. Ioan. 15. vbi Christus Dominus dicit, *Sine me nihil potestis facere*, in quæ verba S. Aug. tract. 81. in Ioan. *Sine ergo parum, inquit, sine multum,*

sine

sine illo fieri non potest sine quo nihil fieri potest: & 2. Cor. 3. non quod sufficientes simus cogitare aliquid à nobis, quasi ex nobis: sed sufficientia nostra ex Deo est: atqui nullum prorsus moraliter bonum fieri potest nisi bona aliqua cogitatio precedat.

Probat 2. ex Cœlestino Papa ex epist. supra cit. ad Episcopos Galliarum can. 9. vbi ait omnem sanctam cogitationem, pium consilium, omnemque bonæ voluntatis motum ex Deo esse: & ex Conc. Araus. 2. can. 22. vbi dicitur quod nemo habet de suo, nisi mendacium & peccatum.

Probat 3. ex S. Ambr. lib. 1. de vocat. gent. cap. 3. vbi dicit quod, si Deus non operatur in nobis, nullius possumus participes esse virtutis; & cap. 9. dicit, quod omne verbum bonum, & omne opus sanctum subministratio sit Spiritus Sancti, sine quo nihil rectè agatur: & ex S. Aug. serm. 13. de verbis Apost. vbi loquens de auxilio gratiæ Dei, *Propterea, inquit, si defuerit, nihil boni agere poterit, agit quidem illo non adiuvante libera voluntate, sed male*

Probat 4. autoritatè S. Doctoris quæst. 24. de veritate art. 14. vbi postquam dixit, sine gratia habituali fieri posse aliquod virtutis opus, statim adiungit, *Sed si velimus gratiam Dei dicere non aliquid habituale donum; sed ipsam misericordiam Dei, per quam interior motus mentis operatur, & exteriora ordinat ad hominum salutem, sic nec ullum bonum potest homo facere sine gratia Dei;* & 1. 2. quæst. 109. a. 2. dicit, hominem posse quidem etiam in statu naturæ corruptæ per virtutem suam naturalem aliquod bonum particulare agere, sicut ædificare domos, plantare vineas, & alia eiusmodi, non tamen totum bonum sibi connaturale, ita quod in nullo deficiat.

Probat denique hac ratione deducta ex ijs quæ S. Doctor dixit, tum in corpore art. tum in resp. ad 1. nullum unquam opus bonum morale homo deliberatè vult aut facit, quin aliqua præcedat deliberatio rationis, quæ semper ex aliqua prima cogitatione indeliberata pendet, quæ nisi occurrat, nunquam de tali bono faciendo deliberabit, nec proinde illud unquam faciet; vnde Aristoteles

teles à S. Doctore ibid. cit. dicit, initium bonæ consultationis esse à bona fortuna, id est, non procedere ab ipso hominis deliberata voluntate: quod igitur talis ante omnem deliberationem in mente hominis exoritur cogitatio, qua moueatur eius voluntas ad aliquod bonum faciendum, ab eius electione non pendet, neque id esse præstare potest; *nemo enim* (vt ait S. Aug. lib. de Spiritu & litt. c. 33.) *habet in potestate, quid ei veniat in mentem* unde sequitur, illud speciali diuinæ providentiæ ordinationi ascribendum esse, respectu cuius nihil fortuito & indeliberatè accidere potest, proindeque quoties aliquis bonum aliquod opus vult aut exequitur, illius initium speciali diuinæ beneficentiæ auxilio semper ascribere tenetur; quòd quidem auxilium cum aliàs sit ipsi indebitum, neque vlla possit afferri ratio, cur hanc potius quàm aliam cogitationem eius menti Deus immittere teneatur, rectè ac meritò gratium seu gratiæ diuinæ auxilium dici debet.

Confirmatur ex eo, quòd rectè à Deo per Christi mèrita petimus, aut petere possumus gratiam ad quoduis etiam minimum opus virtutis moralis exercendum; item rectè ipsi Deo gratias agimus pro singulis virtutum moralium actibus per nos exercitis; atqui vt dicit S. Aug. epist. 107. *Prorsus non oramus Deum sed orare fingimus, si nos ipsos non illum credimus facere quod oramus; prorsus non agimus gratias Deo, sed agere fingimus, si unde illi gratias agimus, ipsam facere non putamus.*

Obijcies illud Apost. Rom. 2. *Gentes, qua legem non habent, naturaliter ea qua legis sunt, faciunt.* Resp. varias esse huius dicti Apostolici interpretationes; ac verissimam omnium illam videri quam profert S. Aug. lib. de Spiritu & litt. c. 26. S. Prosper, lib. cont. Collat. c. 22. S. Fulgent. lib. de Incarn. c. 25. S. Thoma. in illum locum & alij, Apostolum ibi loqui de gentilibus veri Dei cultoribus, & absque circumcisione alijsque scriptæ legis ceremonijs bene operantibus, ac diuinam legem seruantibus ex vera fide in Deum & auxilio gratiæ, quales fuerunt

runt Melchisedech, Iob, & alij: quod autem eos, dicit Apostolus, naturaliter ea, quæ legis sunt, facere, vult tantum illos id facere sine vlla lege scripta, qualis data fuerat Iudæis, & propter quam se tantopere supra cæteras gentes efferebant; sed cum sola lege naturæ, quæ tamen non excluderat, imò ad sui obseruantiam diuinæ gratiæ auxilium requirebat.

Ex dictis colliges, quòd sicut sine diuinæ gratiæ auxilio non potest homo vllum opus bonum facere; sic etiam illum nullam tentationem (quæ vera tentatio sit) posse perfectè, & per aliquod motiuum moraliter bonum superare, cum vtrobique sit par ratio; poterit quidem sine gratia tentationi alicui leuiori contentum denegare, eique resistere ex motiuo aliquo indifferenti v. g. illicitam aliquam voluptatem repudiare ex motiuo honesto & bono sine gratia nusquam poterit, quia motiuum illud bonum cuiuscunque virtutis sit, semper bonam aliquam cogitationem diuinitus immisissam præsupponit, vt ex supra dictis constat.

SECTIO VII.

An possit homo sine gratia habituali bonum aliquod opus exercere.

Questionis sensus est, an sicut actualis gratia, sic etiam habitualis ad quodlibet opus bonum exercendum necessaria sit, ac proinde an homo illà priuatus & in statu peccati mortalis existens, cum solo gratiæ actualis auxilio aliquod opus moraliter bonum exercere possit, siue opus illud sit quocunque modo æternæ vitæ meritorium, siue non sit (de qua re agetur cap. 4.) Pro cuius resolutione

Dicendum est, posse aliquod opus moraliter bonum fieri sine gratia sanctificante, seu hominem in statu peccati